

A levél

A svájci magyaryelvű protestáns
gyülekezetek értesítője
Mitteilungsblatt der protestantischen
Kirchgemeinden ungarischer Sprache
in der Schweiz
Feuille des communautés protestantes
hongroises en Suisse

Basel-Bern-Zürich

2010 karácsony

55. évf. 2.sz.

Az vagy nekem...

...mint testnek a kenyér

S tavaszi zápor fűszere a földnek;

Lelkem miattad örök harcban él,

Mint fősvény, kit pénze gondja öl meg;

Csupa fény és boldogság büszke elmém,

Majd fél: az idő ellop, eltemet;

Csak az enyém légy, néha azt szeretném,

Majd, hogy a világ lássa kincsemet;

Arcod varázsa csordultig betölt

S egy pillantásodért is sorvadok;

Nincs más, nem is akarok más gyönyört,

Csak amit tőled kaptam s még kapok

Koldus-szegény királyi gazdagon,

Részeg vagyok és mindig szomjazom.

(Shakespeare 75. Szonett Szabó Lőrinc fordításában)

Nem lehet elégszer olvasni, hallani Shakespeare-nek a világirodalom méltán legkiemelkedőbb szerelmes lírai alkotásai közt számon tartott, idézett sorait. Az évszázadok múltával is érthető, találó költői képek, az érzelmek gazdag, ugyanakkor véletlenül sem cukormázasan csöpögő áradása, a szabatos fogalmazás mind erre predesztinálja őket. Az olvasó tökéletesen érzi miről van szó, és nem csak azért, mert ő is volt már szerelmes, hanem mert sikerült, ami hasonló esetben oly ritkán sikerülhet: emberi szavakba önteni a szavakba önthetlent.

Pedig milyen gyakran előfordul az, hogy szerelmesek, házastársak, vagy akár családtagok, barátok is azzal az igényvel fordulnak egymáshoz, mondd meg, mit jelentek én a számodra? Lehet ez kedves és évődő, ahogy a kisgyermekkel játsszák sokszor: na, mondd meg szépen, mi vagy te a nagyinak?- és már jön is a gügyögő válasz: az aranycsillaga... Ugyanígy hozzátartozhat a szerelmesek már-már rituálévá emelt udvarlásához, mikor kívülálló számára erősen mosolyogtatóan az előbbi kérdésre olyan válaszokat adnak, amelyben a kutyuli-mutyulitól a shakespeare-i szonett jelzőiig a becézéseknek hatalmas spektruma tárul fel. De egészen más komolysággal kerül elő a kérdés például harminc év házasság után. Amikor valamelyik fél e kérdés tisztázásának igényével fordul a másikhoz. És akkor még nem is szóltam azokról a helyzetekről, amikor ez az igény kimondottan ugyan nem fogalmazódik meg, de kimondatlanul ott van a levegőben.

A lélek értő szakemberei nem győzik eleget hangsúlyozni, mennyire fontos az, hogy időnként meg tudjuk fogalmazni a saját magunk számára, ugyanakkor ki tudjuk mondani az érintettek számára, hogy szűkebb és tágabb emberi kapcsolatainkban mit jelent számunkra a másik személye. Hogy fontos a másik. Hogy szeretjük

öt. Hogy olyan ajándékokat, áldásokat kaptunk rajta keresztül, amit senki mástól. Hogy hálások vagyunk érte Istennek, hogy ő része lehet életünknek. Sokszor nem könnyű ezt kimondani, nem könnyű belekezdeni. Mert talán úgy érezzük, úgyis tudja ezt a másik. Ha már ki kell mondani, akkor nem az igazi. Amikor szavakat keresünk hozzá, már el is halványul az érzés, már meg is hül a lángolás hőfoka. Mint az évezredekken keresztül egy barlang vagy piramis mikroklímájában érintetlenül megőrződött varázslatosan díszített kelme elporlad, ha érintkezik a szabad levegővel. Ezek azonban csak kifogások. Tény, hogy le kell tudnunk győzni szegénylösségünket, rosszul értelmezett szemérmességünket ebben a tekintetben is. Nem csak azért, mert a másiknak tartozunk ezzel, hanem mert magunknak is örömet okozunk vele. Visszaemlékszem egy személyes tapasztalatra, amikor pár éve egy, a családtól egy válás révén évtizedekkel ezelőtt távolra került egykori családtaggal egy esküvőn találkoztam, a búcsúzás előtt el tudtam neki mondani és meg tudtam neki köszönni, hogy milyen fontos volt számomra kisgyerekként, amikor karácsony estéknént – ahogy nálunk hívták, „vilija estén” - vártam, hogy eljönnek hozzánk a nagynénimmal, és tudtam hogy tőlük kapom majd a legszebb - néha az egyetlen – ajándékot. Nyugodt szívvel állíthatom, életem egyik meghatározó élménye volt az a „vallomás”.

Jézus is megkérdezte egyszer a tanítványait arról, kinek tartják őt az emberek. Aztán a felszínes érdeklődésnek tűnő beszélgetést egyszerre csak így fordította: „és ti kinek mondotok engem?” Péter hitvallásos, Jézus szerint Szentlélek sugallta vallomását mindannyian ismerjük: „Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia!” (Mt 16:16) Saját életünkben gyakran szeretnénk „megúszni” az efféle kérdezősködést. Keresztény vagyok én, csak ne fessegessék, hogy ez miben áll... De, ha a Jézushoz való viszonyunkat még úgy ahogy, valamiféle betanult

hitvallási fordulattal meg is tudjuk fogalmazni, annál nehezebben boldogulunk már az egyházzal, vagy éppen saját gyülekezetünkkel kapcsolatos viszonyunk tekintetében. Ennek oka sok gyökérre vezethető vissza, amelyeket most nem tudunk mind megvizsgálni. Egyet kiemelnék, ez pedig az, hogy a gyülekezetet, egyházat nem tartjuk személyes valóságnak, így arra nézve nem is érezzük szükségét megfogalmazni, mit jelent a számunkra.

Helyette, a saját gyülekezetünk helyett, hadd tegyem most fel én a kérdést: mit jelent számodra a gyülekezeted? Mit jelent számodra a Svájci Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetsége? Mit kaptál tőle az elmúlt években, évtizedekben? Mivel tudtál neki szolgálni? Lett-e számodra lelki, szellemi otthonná ez a közösség? Milyen forró a szereteted, a lelkesedésed iránta? Látod-e benne Krisztus testét kiábrázolódní, és ezért úgy tudod szeretni, mint magát az egyház Urát?

A kérdések azért is egyre időszerűbbé válnak, mert közösségeink egyre nehezebben élnek, gyakran emlegetünk egyfajta egzisztenciális válságot, mind gyakrabban felmerül a kérdés, hogyan tovább svájci magyar protestánsok? Éppen ezért szeretném, ha megindulhatna közöttünk egyfajta együttgondolkodás. Ha szokásos szemérmességünket félretéve ki-ki el tudná mondani, le tudná írni, mit jelent számára ez a közösség. Azt is elképzelhetőnek tartom, hogy a következő számunkban közreadjunk ezekből egy csokorra valót.

Ezekkel a gondolatokkal kívánok minden kedves olvasónknak **áldott karácsonyi ünneplést és „Isten szerelemmel” teli, boldog új esztendőt!**

Kókai Csaba

Fueter né Stauffer Erna emlékezete

Mindenki kedves és szeretett Erna nénije 1923-ban született a pannon Kemenesalján, Répcelakon, Stauffer Vilmos és nyáregyházi Nagy Katalin házaspár első gyermekeként, elhunyt 2010-ben a Bern melletti Könizben.

Két évvel fiatalabb öccse, Bandi, 1945-ben francia hadifogságban halt éhen.

A sajtimester Stauffer nagyszülőket még az első világháború előtt hívta meg a magyar kormány Emmentalból a magyar tejtermékek szakszerű földolgozásának megszervezésére. A svájci munkaerő eredményeként jött létre a ma is sikeresen működő vállalat Répcelakon, melynek egyik különlegessége, a Medve sajt, Bernre emlékeztet. Mint a család többi tagja, úgy a fiatal pár is teljes odaadással vett részt az üzem fejlesztésében, Vilmos a műszaki oldalon, Katalin az alkalmazottak kulturális nevelésében.

A cég érdekében előnyösebb volt a vezetést a fővárosból irányítani, ezért Vilmos családjával együtt Budapestre költözött, ahol Erna a nagy hírű református lányiskola, a Baár-Madas Továbbképző Intézetében végezte el a középiskolát. Bandi az éppen olyan híres Evangélikus Gimnáziumba, a „Fasorba” járt. Az eladó lánnyá serdült Erna a jómódú polgári réteg minden előnyét élvezte a fővárosban, még a háború okozta megszorítások között is. A közeledő szovjet hadsereg elől 1944 őszén mint kettős állampolgár Svájcba utazott, ahol a Nestlé gyár vevey-i fiókjában kapott állást. Szülei csak 1945 telén tudtak a front elől Svájcba menekülni. Minden vagyonukat elvesztve, Bielben találtak szerény megélhetést, ahová Erna is átköltözött. Itt értesültek fiuk haláláról. Panaszkodás, sópánkodás nélkül viselték sorsuk, életmódjuk megváltozását, igyekeztek a menekült értelmiségi társadalmi és családi életbe beilleszkedni. Mindhárman örültek az együttlétnek, a közös kulturális és sportélményeknek. Egy szízzel töltött hétvégén Erna baleset következtében megismerkedett egy angol-svájci ifjúval, megszerették egymást és 1949-ben összeházasodtak. Rolf Fueter, egy berni polgárcsalád (Pfister Zunft) árva tagja, aki szüleit a háborúban vesztette el, amikor

Szingapurból induló hajójukat a japánok elsüllyesztették. Ő, mint kettős állampolgár, a kelet-afrikai angol hadtestben szolgált és Indokínában harcolt a japánok ellen. Apai nagynénje nevelte fel Bernben. Volt katonáival szuahéli nyelven levelezett. Rolf az IBM irodában dolgozott Bielben, majd a Winterthur Biztosítónál Bernben, ahová a család átköltözött. Ernát a gyerekek nevelése, szüleinek gondozása és a háztartás foglalta el. A sok gond és nehézség utáni nyugodt családi élet Rolf haláláig tartott, aki 1997 október 19-én egy spanyol utazás közben váratlanul elhunyt a Benidorni kórházban. Mindkét lányuk családot alapított, Kriszta Bazelben, Ingrid Bernben. Erna egyedül maradt, míg többszöri kórházi kezelés után Könizben a Tilia öregotthonban megfelelő elhelyezést találtak számára lányai.

Amíg egészségi állapota megengedte, szeretett utazni, más országokat, kultúrákat megismerni, otthonában élénk társadalmi kapcsolatokat ápolni. Az unalom, a semmittevés idegen volt számára. A hívő evangélikus Erna egész életében pozitív beállítottságú volt. A svájci és a magyar egyházhoz való kapcsolatát is ez jellemezte. Ahol szükség volt, ott rögtön segített. Házát minden vendég számára nyitva tartotta. Az 1956-os svájci eseményekben is derekasan kivette a részét. A sok baj, háborús nehézség, hazája és vagyona elvesztése, családi problémák és betegségek sorozata, a lakás huszonhatszerez hurcolkodása (ezt még együtt számoltuk össze) sem törte meg, kedvét nem vette el. Minden súlyos körülmény ellenére a legnehezebb helyzetben is megtalálta a kedvező megoldást. Társadalmi kapcsolatainak kiépítésében kedvenc sportja, a tenisz is nagy szerepet játszott. Fontos volt számára a zene, különösen a hangversenyek és a színház. Boldog gyermekkorának családi biztonsága adott neki erőt ezeket az erkölcsi értékeket gyermekeinek, öt unokájának és két dédunokájának mint példakép továbbadni.

Emlékünkben mint egy igaz ember él tovább.

Irányi Béla

Ruedi Reich idő előtt lemond

Ruedi Reich a Helferei-ban, magyar istentiszteleten

Az utóbbi hetek egyházi és napi sajtójában sok cikk jelent meg Ruedi Reich 17 éves egyházelnöki tevékenységével kapcsolatban. Hiteles, keresztény meggyőződéssel, kisugárzásával elismerést szerzett a zürichi egyháznak mind az ökumené, mind pedig az egyház-állam viszonya terén. Eddigi munkáját odaadón, nagy lelkesedéssel végezte - minden felkérésnek igyekezett eleget tenni, az egyházat bibliai alapon képviselni. Kapcsolatban áll Európa majd minden szellemi nagyságával, többek között a budapesti, debreceni, kolozsvári teológiai intézetek tanáiraival is.

A nála tett legutóbbi látogatásunk során élénken érdeklődött Kókai Csaba munkája iránt, felajánlva neki, hogy a svájci kollégákkal együtt vegyen részt a lelkészi továbbképzéseken. Azt is ígérte, hogy a januárban sorra kerülő grossmünsteri istentiszteletünkön prédikálni fog. Minderre sajnos nem kerülhet már sor, mert a pár évvel ezelőtti eltávolított daganat kiújult – emiatt a nyár folyamán két műtétnek kellett magát alávetnie. Az operáció utáni panaszok nem teszik lehetővé, hogy az egyház vezetését továbbra is folytathassa.

Elnöksége alatt jelent meg a zürichi biblia nagy gonddal előkészített új fordítása, ő szervezte meg Zürichben a Zwingli-utód, Heinrich Bullinger születésének 500. évfordulóját. Kritikával emlékezett meg a reformáció hibáiról is, nyilvánosan bocsánatot kérve a felnőtt keresztiséget követők reformáció korabeli üldözése miatt.

A svájci magyar lelkigondozást kezdettől fogva személyesen támogatta, részt vett a lelkészeink beiktatásán, az ökumenikus rendezvényeinken, gondoskodott Szövetségünk anyagi támogatásáról. Szövetségünk legutóbbi közgyűlésén többünk aláírásával egy képeslapot küldtünk Ruedi Reichnak, amiben együttérzésünkről biztosítottuk és reményünket fejeztük ki, hogy állapota jobbra fordul.

Deák Péter

Elhunyt Lüthi-Somogyi Ilona (Ilonka néni)

Ilonka néni volt az, aki egyetlen istentiszteletet sem hagyott ki addig, amíg járn tudott. Nála voltak a Helferei kulcsai, ő készítette elő a termet minden istentisztelet előtt, ő vásárolt saját zsebből virágot az Úr asztalára, ő kedveskedett teával, süteménnyel minden istentisztelet után, s ő volt az aki mosogatás után utóljára hagyta el a házat. S tette mindezt mindig mosolyogva, szolgálatra készen, telve szeretettel és Isten iránti hálával.

Ilonka néni 1912-ben, Újpesten született, ahol édesapja gyári munkásként dolgozott. Egy nővére és két fiútestvére volt – a két fiú korán meghalt. Ő maga alig volt 5 éves, amikor édesanyja az első világháború utáni spanyol nátha áldozata lett.

Ekkor történt, hogy egy svájci lelkész a háború árvái számára befogadó családokat keresett. Így került először Svájcba - a későbbiekben pedig többször is visszahívták. Nem tanulni vagy nyaralni, hanem kemény házimunkára.

Otthon édesapja közben újranősült, s amikor Ilona azt érezte, hogy mostohaanyja nem szívesen látja, akkor úgy döntött, hogy végleg Svájcban marad. Többhelyütt is vállalt házimunkát - ebből tartotta fenn magát, sőt a továbbtanulásra is jutott.

A második világháború előtt egy jómódú bemi polgári család felvette a Zeitglocke-patikába dolgozni. Az élete itt már sokkal kellemesebb volt – színházba, koncertekre is eljárhatott. Ekkor ismerkedett meg Robert Lüthivel, aki egy

kereskedésben dolgozott. Az ismeretségből barátság, majd 1940-augusztusában házasság lett. Az öröm nem tartott azonban sokáig, mert Robertet röviddel ezután behívták katonának, ahol 1942 – ig szolgált. A szolgálat letelte után Zürichben találtak mindketten állást és itt is telepedtek le.

Miután kiderült, hogy saját gyermekük nem lehet, elhatározták, hogy örökbefogadják egyik otthoni jóbarátjuk gyermekét, Kaplony Pétert, akit szeretettel, odaadással neveltek, a taníttatásáról is gondoskodtak. Péter az egyetemet is kitűnő eredménnyel végezte el, majd Heidelbergben kapott tanári kinevezést. Bensőséges kapcsolatukra jellemző, hogy Kaplony Péter gyermekei a mai napig is hálával gondolnak vissza a nála töltött boldog évekre.

Önzetlenségére jellemző, hogy 1956 után éveken keresztül osztotta meg szűkös lakását magyar menekültekkel.

Nehéz gyermekkorra ellenére egész életében segített másokon, sugárzott belőle a jóság, a szeretet, a boldogság, az Istenhit.

Pár évvel ezelőtt, két egymást követő utcai támadás után nem mert többé egyedül a lakásból kimozdulni. Idősödve a járás is nehezebbre esett – így került gondozóintézetbe, ahol a nyár elején csendesesen elhunyt. Isten veled, Ilonka néni!

Deák Péter

Petrovics László (1936 – 2010)

Petrovics László, szeretett és tisztelt bázeli gyülekezeti tagunk, presbiterünk, 2010. november 11-én eltávozott közülünk. Halálhíre nem ért bennünket váratlanul, hiszen alattomos betegsége hosszan tartó kezelést igényelt, de most hogy már nincs közöttünk, szinte mégis hihetetlennek tűnik, nagyon hiányzik hűséges, szelíd, csendes jelenléte.

Petrovics László 1936. december 20-án született Sajókeresztúron, Borsod megyében. Négyen voltak testvérek: három fiú és egy leány. Kanadában élt fivére tíz évvel ezelőtt halt meg, öccse a szülőfaluban él most is, nővére pedig Székesfehérvárott lakik. Laci, az 1956-os forradalom és szabadságharc vérbefojtása után, 20 éves fiatalemberként menekült Ausztrián keresztül Svájcba, ahol második hazájára talált. Svájcba érkezése után egy rövid ideig Rheinfeldenben élt, majd Stein am Rheinbe (Kanton Aargau) költözött. Svájci feleségével családot alapítottak, házasságukból egy fiú, Attila és egy leánygyermek, Cornelia született. Két fiú unokája a nagyapai örömmel is megajándékozta.

Svájcban a mechanikus szakmát tanulta ki, majd több mint 30 éven át, 1995-ig előnyugdíjazásáig a La Roche kémiai cégnél dolgozott. Munkája mellett is mindig szakított időt kis kertjére, ahol körülötte voltak négy lábú kis kedvencei, a cicák is.

Szabadidejében mind svájci, mind magyar közösségekben önfeláldozóan segített. A Stein am Rhein-i Samariterverein oszlopos tagja volt.

A Bázeli Magyar nyelvű Protestáns Gyülekezet életében tevékenyen vett részt, nemcsak mint presbiter, de évtizedeken át terített asztalokkal várt bennünket, hogy az istentiszteletek utáni együttletünk kellemes legyen. A hozzávalókat is mindig saját maga ajándékozta közösségünknek. Talán ő járt közénk a legmesszebről, mégis elsőként érkezett, nyitotta a templom ajtaját és mindent rendben hagyva utolsóként ment el. A bibliaórákról sem hiányzott szinte soha. Több gyülekezeti tagunkhoz bensőséges barátság kötötte.

Egy személyes emléket is hadd osszak meg róla. Évekkel ezelőtt véletlenül elújságtam neki egy nagyon friss élményemet, aminek a lényege az volt, hogy egy németországi piaclátogatás során egy vadidegen virágáros megajándékozott egy hatalmas csokorral kedves virágomból, pünkösdi rózsából. Az eset pedig attól volt még különösebb, hogy éppen a születésnapomon történt. Én már el is feledkeztem az esetről, amikor egy évre rá váratlanul beállított Laci kertjének legszebb pünkösdirózsáival. Azóta minden évben megismételte ezt a kedves meglepetést. Mikor idén tavasszal elmaradt a virágcsokor, mintha azt akarta volna jelezni, hozzá kell szoknunk, hogy lassan nem csak a pünkösdirózsza, de a kertészük is elmarad az életünkben...

Mi a december 5-i istentiszteleten emlékeztünk meg Petrovics Lászlóról. Óhaja szerint, temetése egy későbbi időpontban, szülőfalujában lesz, ahol urnáját a családi sírba helyezik. Isten veled, Laci!

Bibliaóra Bernben

Az előző fél évben mindig nagy érdeklődéssel vártuk Szedlák Tibor tiszteletes úr nagy tudású, alapos felkészüléssel, tanári meglepetésekkel gazdagított bibliaóráit.

A bibliaórák témaválasztásában Pál apostol és tanítása került a középpontba, az Apostolok cselekedeteiről írott könyv és néhány páli levél tanulmányozásán keresztül. A választott igeszakaszokban nyomon követhettük, hogy mit jelent a Jézus Kristusban való cselekvés és élet.

Találkoztunk István diakónussal, az ő áldozatkészségével és szenvedésével, Simonnal a csodatevővel és Saul pusztító munkájával. Péterrel és Jánossal, valamint a Szentlélek kiáradásával. Fülöppel, amint a Bibliát magyarázza és a komornyikot megkereszteli. Találkoztunk Kornéliusszal, a római századossal, aki szintén megkeresztelkedik. Nyomon követtük Sault amíg megérkezik Damaszkuszba, és megtér. Meggyőződünk Péter és Pál elhivatottságáról.

A bibliaórákon lélekben hosszú utat, nagy területet jártunk be. Északról délre haladva Tarzusból, Pál születési helyétől kiindulva eljutottunk Antiochiába, ahol

először nevezik keresztényeknek a Krisztust követőket. Ciprus szigete menedéket ad az üldözött apostolnak.

Hallhattunk arról is, hogy Jeruzsálem és Damaszkusz milyen nagy fontossággal bíró terület volt a hit terjesztésében és befogadásában. A ma is létező Macedóniában, Filippiben megismertük az első keresztény európai gyülekezetet.

Együtt szenvedtünk a rabokkal, a szenvedőkkel, de részt vehettünk a gyógyulást nyerők boldogságában is. Tanultunk az első keresztény gyülekezet adakozókészségéből, különösen Lídia odaszánt életéből.

Mindent összegezve: azt a tanulságot szűrtük le, hogy maradjunk meg hitünkben, gyakoroljuk az egymás iránti szeretetet.

Minden Testvérünket szeretettel bátorítunk, jöjjenek minél többen ezekre az áldott alkalmakra.

Hálát adok Istennek, hogy megengedte, hogy részt vehessünk ezeken a bibliaórákon.

A csoport nevében is köszönetet mondok Szedlák Tibor tiszteletes úrnak fáradságot nem ismerő munkájáért.

Györbíró Katalin

Szövetségi közgyűlés, 2010. November 21

St. Gallenből nagy lelkesedéssel készültünk Bernbe, a Szövetségünk évi rendes közgyűlésére. Nagy öröm volt viszontlátni a rég nem látott ismerősöket, de a berni testvéreink által sok szeretettel készített sok finomság is megérte, hogy érdemes volt korán kelniük. A vendéglátó berni gyülekezet gondoskodott a lelki és a testi táplálékunkról. Köszönjük a sok fáradozást és a munkát!

A közgyűlést istentisztelet előzte meg, ahol *Hieble-Novák Erika* hirdetett ígét. Az egyházi év utolsó vasárnapja a gyászé, de ugyanakkor kezdődik az adventi várakozás is, a karácsonyi örömnüpre való felkészülés. Őszinte és néha fényes szemekkel hallgattuk igehirdetését, amelyen csendben az elhunytakra is emlékezhetünk. Nagy örömmre úrvacsorát is vehettek a résztvevők.

A közgyűlést *Pataky Ferenc* elnök nyitotta meg. Kiemelte, hogy hálások és büszkék lehetünk azért, hogy még mindig van anyanyelven történő igehirdetés és lelkigondozás. Ez természetesen csak a gyülekezeti tagok áldozatos munkájával tartható fenn. Hálások vagyunk a svájci egyházak jelentős anyagi támogatásáért is. Az elnök beszámolt ezután az elmúlt év jelentősebb gyülekezeti eseményeiről.

Ezt követően a gyülekezeti elnökök beszámolóit hallgathattuk meg. Nagyon fontos itt kiemelni, hogy érdekesek és más gyülekezetek számára is tanulságosak

ezek a beszámolók, hiszen így tudunk társainknak biztatást és ötleteket adni a gyülekezetek építéséhez.

A lelkeszi beszámolók rávilágítottak arra a fontos tényre, hogy gyermekek és családok beépítése a gyülekezetekbe gyümölcsöző lehet.

A pénzügyi beszámolóból kiderült, hogy anyagiak terén nem állunk rosszul – a rendelkezésünkre álló pénzzel igen takarékosan gazdálkodtunk. Jelen pillanatban a szövetség tartaléka nagyjából egy évi szükséglet fedezésére elegendő. Nagyobb gondot jelent a gyülekezetek fogyatkozása és a következő generáció passzivitása.

Szinte lélegzetvisszafojtva vártuk az elnök és a pénztári ellenőrök megválasztását. A közgyűlés ismét *Pataky Ferencet* bizta meg az elnöki munkával, hiszen ő szövetségünk tartóoszlopa. A pénztári ellenőrök: *Borsos Júlia*, *Gáncs Zsuzsa* és *Papp Dóra* lettek. Köszönjük mindannyiuk fáradságos munkáját!

Fáradtan, de boldogan és hasznos információkkal indulhattunk a közgyűlés végén haza. Kedves berni gyülekezet, köszönjük, hogy nálatok lehettünk és megismerhetünk benneteket. Jó volt veletek és nálatok!

Ezekkel a sorokkal kívánok minden kedves gyülekezeti- és nem gyülekezeti tagnak áldott adventi készülődést!

Valentyik Csilla

Hieble Erika gyülekezeti és lelkeszi beszámolója

Az elmúlt évben 4 család csatlakozott a gyülekezetünkhöz, így taglétszámunk 30 főre emelkedett.

Januári istentiszteletünkön jótékonyági koncertet rendeztünk a szövetség javára, aminek bevétele 1500 frank felett volt. Köszönetet mondunk a *Hercegh* családnak, a Szövetség képviselőinek részvételéért, és minden szorgos segítőkésznek.

Februári istentiszteletünket a szokásos évi közgyűlés előzte meg. Az istentiszteletet a régi helyünkön, a Heiligkreuzban tartottuk meg.

Márciusi ökumenikus alkalmunkon *Missura Katalin* szolgált igeolvasással és imádsággal.

Május óta továbbképzésen veszek részt (Trauerbegleitung) Frankfurt a. M.-ban, többek között ezért is jutott kevesebb időm a gyülekezeti tagok látogatására.

A pünkösdi találkozón gyülekezetünk is képviseltette magát.

A nyári szünet után augusztusban találkoztunk újra, kisfiam miatt sajnos nem tudtam az úrvacsorát kiszolgáltatni. Köszönöm a gyülekezeti tagok megértését, hogy nem csupán lelkipásztorként, hanem édesanyaként is elfogadnak.

Szeptemberben az Ulm-i gyülekezet meghívásának tettem eleget, ahol a gyülekezet fennállásának és *dr. Varga Pál*

lelkipásztor szolgálatának 30. Évfordulóját ünnepelte. Az igehirdetést – ugyanúgy, mint ezelőtt 30 évvel - *Gémes István* stuttgarti magyar evangélikus lelkész végezte.

Szeptemberben Thalwilben eskettem össze *Ruch Boris-t* és *Maklári Monikát*. Közös életükre Isten gazdag áldását kívánjuk!

Októberben ökumenikus istentisztelet keretén belül emlékeztünk meg a forradalomról.

Novemberben kivételesen az első vasárnap tartottunk úrvacsorás istentiszteletet, hiszen ebben a félévben a külön alkalmak miatt nem találkozhattunk volna a gyülekezet tagjainak nagyobb részével.

Ezen az istentiszteleten 14 gyermek is részt vett!

A házigazda gyülekezettel és a Bóbita gyermekkörrel is jó kapcsolatot tartunk fenn, amiért hálások vagyunk! Gyülekezetünk idei jókedvű adakozóit áldja meg Istenünk mindazokkal egyetemben, akikhez az adományok eljutottak!

Imádságban hordozzuk betegeinket, gyengélkedőinket.

A mi Urunk Jézus Krisztus legyen továbbra is gyülekezetünk őriző pásztora.

Kókai Csaba lelkészi beszámolója

„Ismét egyik esztendeje, Istentől kimért ideje, telék el a múlandóságnak...” - énekeljük 280. számú énekünkben. Ez most igazán a régi szövetségi tagok felől értelmezhető, rám nézve igazsága annyit tanít, igen gyorsan eltelt egy esztendő itteni szolgálatomból. Visszatekintve, még szinte fülünkbe csengenek a kedves köszöntő szavak, amelyek a beiktatás alkalmával elhangzottak.

Az életünk azonban nem lehet csupán nosztalgia. Mögöttünk áll egy év, amelynek örömei és áldásai mellett voltak nehézségei is. A teljesség igénye nélkül ezekből szeretnék összegyűjteni egy csokorra valót.

Először talán hadd szóljak az örömökről röviden. Isten iránti hálával tapasztaltam meg, hogy egy olyan munkaterületbe állhattam be, ahol az előttem járó lelkipásztor és nem lelkipásztor munkatársak nagyon lelkiismeretes és áldozatkész munkát végeztek. Ennek tudható be, hogy bár a szolgálat körülményei nem látszanak egyszerűsödni, hiszen a tagok átlagéletkora és a szórványosodás az istentisztelet látogatottságán is meglátszik, mégis, minden gyülekezetünkben vannak olyan hálaadásra és reménységre indító jelek, amelyek azt mutatják, hogy van, lehet jövője a svájci magyar nyelvű protestáns lelkigondozásnak. Ezek a jelek azonban nagyon könnyen lehetnek az önámításnak és a problémák elkendőzésének is az eszközei. Ha például csak arra gondolunk, hogy közülünk – ismét az egyik újról – „ó mely sokan elaluvának a múlt esztendőbe! / Kik nálunknál jobbak valának / Szálltak temetőbe” - viszont nekem hivatalos temetési szolgálatom a Szövetséghez tartozók családjában nem volt, ezzel szemben két gyermeket is kereszteltünk gyülekezetünkben, akkor akár azzal is álltathatnánk magunkat, hogy gyülekezetünk létszáma, ereje emelkedő tendenciát mutat.

Arra például, hogy az igazán maroknyi bieli és a nem sokkal nagyobb badeni gyülekezetben is minden alkalommal családias beszélgetés és szeretetvendégség keretezi az istentiszteletet, ahonnan mindig nehéz szívvel jön el az ember, tudva, hogy az istentiszteleti rendünk miatt csak két havonta van mód a találkozásra és ezekre a szívélyes beszélgetésekre.

Hogy egy ellenpéldát is mondjak, - na nem a szívélyességre, mert azzal ott sincs probléma – hanem a találkozás sűrűségére, az a bázeli közösség erőssége, ahol amellet, hogy kéthetente tudunk istentiszteletet is tartani, még heti rendszerességgel bibliaórákon is tudunk találkozni, ahol tapasztalatom szerint egyre mélyebb és oldottabb légkör alakul ki, és rendszeresen messze túllépjük a rendelkezésre álló egy óras keretet. Az az otthonosság érzés, amit leginkább Bazelben élek meg, egyértelműen az általam már többször emlegetett és egyéb gyülekezetünkben hiányolt nagyobb rendszerességnek tudható be. Bázeli örömeinket gazdagítja egy háromfős gyerekcsoport, amelyből ketten a konfirmációra készülnek.

Házigazdáinknál, itt a berni közösségben nagy segítség számomra, hogy a bibliaórákat jó kezekben tudhatom, amelyeket itt Szedlák Tibor kollégám nagy felkészültséggel és két heti rendszerességgel tart meg, a csoport nagy meglegedésére és épülésére, amint majd arról a decemberi „A Levél”-ben is olvashatunk. Innen is köszönöm neki a segítségét, amelyet a bibliaórákon kívül a rendszeres helyettesítésekben is igénybe vehetünk.

A három kisebb gyülekezetünkhöz tartozik a luzerni is. Bár velük is ritkábban találkozom, de ott is nagyon meghatározó a családi légkör, nem kis mértékben köszönhetően a gyülekezet elnökének, aki gyakran valóban, mint a kotlós a csibéit, úgy gyűjti össze a tagokat. Az ő egyik fontos jellemzőjük az ökumenikus sokféleség, egy ideje nem lévén már a városban magyar nyelvű katolikus szolgálat, jó néhány remek felvilágosult és nyitott katolikus magyar is hozzánk jár, és ha a szolgálatban figyelek a jelenlétükre valamilyen apró gesztussal, akkor arra mindig nagyon hálásan reagálnak.

A zürichi gyülekezet öröm morzsáiból hadd osszak meg végül néhányat. Ott is a bibliaórákat kell kiemelni, mert a vasárnapi találkozások száma sajnos meglehetősen ritka a gyülekezet potenciális nagyságához és a város jelentőségéhez képest. A bibliaórákn belül is az ifjúsági alkalmakat kell kiemelni, amit inkább helyes lenne fiatal felnőttek körének hívni. A kéthetente találkozó tagok mindig nagy lelkesedéssel és aktívan vesznek részt az alkalmakon, közösen keressük a választ az általuk felvetett kérdésekre. Külön öröm volt a szezonvégi közös kerti bibliaóra az idősebbekkel, ahol a trianoni tragédiáról emlékeztünk meg bibliai háttérből.

Ami pedig mindegyik gyülekezetünkben igen jó tapasztalatom volt, hogy a nagy természeti katasztrófák idején, teljesen spontán módon, mégis magától értetődő természetességgel indult el az adakozás, gyűjtés. Köszönöm, hogy így történt.

Közös dolgainkban igen jó szájízzel emlékszem vissza Pünkösdi Konferenciánkra, amelynek ugyan a résztvevők létszámát tekintve voltak kívánnivalói, összességében mégis egy nagyon jól sikerült találkozóknak találtam.

Hogy ne csak az örömökről, hanem a nehézségekről is szóljak, először hadd kezdjem önkritikával és kéréssel. Már tavaly is kértem az egyes gyülekezetekben, hogy ha betegek, meglátogatnivaló gyülekezeti tagaink vannak, akkor azt jelezzük, és reménység szerint minél előbb elvégzem a látogatást. Ez sajnos nem volt így mindig, néha hosszabb idő is eltelt, míg sikerült egy látogatás. Ennek egyik oka az, hogy időnként egészen nehezen lépek be idegen emberek életterébe, veszem fel a személyes kapcsolatot. A jövőben ebben a kapcsolatfelvételben is hadd kérjek segítséget, legalább olyan szinten, hogy jelzik az illetőnek, a lelkész fogja keresni.

A Szövetség életére, jövőjére Urunk áldását kérve, kérem jelentésem elfogadását.

Engedjétek hozzám jönni a gyermekeket

Hieble Erika rovata

Kedves kicsik és nagyok!

Ha valaki megkérdezné tőled, hogy mi szeretnél lenni, ha nagy leszel, talán azt felelnéd: tanárnő, mérnök, fodrász, fogorvos, eladó és így tovább. Nem hiszem, hogy azt válaszolnád: útépítő. Mit is csinál egy útépítő? Ellenőrzi az útszakaszt, s ha hibát talál, kátyús az út, akkor felbontja. Megerősíti a talajt alatta, a göröngyös utat, a sok hepehupát el kell egyengetnie, új peremet kell készítenie, míg aztán az új aszfalt rákerülhet. Néha egészen új utakat kell a régi helyett készíteni, mert a régi veszélyessé vált, sok volt rajta a baleset. Például egy vasúti átkelő helyére inkább felüljárót építenek, hogy biztonságos legyen az átkelés. Egyáltalán nem könnyű feladat! De legyünk nagyon hálásak mindazoknak, akik ezt a munkát végzik, hiszen ahhoz, hogy eljuthassunk valahová, szükségünk van utakra! Jézus Krisztus is szeretne megérkezni hozzánk. Egészen a szívünkig. Vajon hozzánk milyen út vezet?

A következő énekkel hívhatjuk meg az Úr Jézust!

Tudod-e...

- hogy a Bibliában az utaknak fontos szerepe van
- hogy Istennek engedelmeskedni azt jelenti, az Ő útján járni.
- van széles út és keskeny út. A keskeny út az életre visz.
- Jézus azt mondja magáról: „Én vagyok az út...”
- Egy útkészítővel is találkozhatunk a Bibliában, akit Jánosnak hívnak.

Olvasd Te is a Bibliát!

Lukács evangéliuma 3, 3-18.

János furcsa fiú volt. Szülei: Erzsébet és Zakariás már idősek voltak, őt pedig különleges figyelemmel nevelték. Mikor felnőtt, a Jordán folyó partjánál kezdett el dolgozni. Azt a feladatot kapta Istentől, hogy legyen útépítő. Ám mégsem olyan utakat kellett készítenie, amin járhatunk! Az emberek szívéhez kellett utat készítenie. Tudta, hogy jönni fog nemsokára a Megváltó, de azt is látta, hogy az emberek nem törődnek vele! Nem hiszik el, csak vállat vonnak és tele van a szívük gonossággal. János így szólt hozzájuk: „Változzatok meg!” Ő meg merete mondani nekik, hogy mi mindent tesznek helytelenül,

s hogy meg kell térniük, hogy Istennek kedvesek lehessenek. Sokan, akik hallották János szavait, elszégyellték magukat, mert igazat mondott róluk. Kérték, hogy keresztelje meg őket a Jordán vizében. Ez azt jelenti, hogy ahogyan a víz tisztára mos, úgy Isten is megtisztíthat bennünket belülről, hogy másképpen éljünk, hogy meglátszódjék rajtunk, hogy Isten gyermekei vagyunk.

Aranymondás:

„Készítétek az Úrnak útját, és egyengessétek meg az ő ösvényeit.” (Máté evangéliuma 3,3)

„Mandulaág”

címmel jelent meg bővített kiadásban a 2001-ben elhunyt Szénási Sándor református lelkész, író, költő verseskötete. További információt a <http://www.mandulaag.netai.net/> honlapon találnak kedves olvasóink.

Ökumenikus találkozó Balatonszárszón

Az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem, a Magyar Pax Romana és az Európai Magyar Evangéliumi Ifjúsági Konferencia közös rendezésében kerül sor **2011. április 26. – május 1.** között Balatonszárszón a **6. Magyar Ökumenikus Találkozóra**. A konferencia fő témája: **Kihívások és felelősségek**. Az előadások, pódiumviták, munkacsoportok mellett szokás szerint áhítatok, ökumenikus istentisztelet és esténként kultúrműsor gazdagítja a programot, egyik nap hajókirándulás lesz Tihany – Balatonfüred céllal.

Érdeklődés: Pfr. Pál Varga, Carl-Otto-Str. 1, D – 89165 Dietenheim, tel.: +49 7347 7621, e-mail: vargapaul@yahoo.de